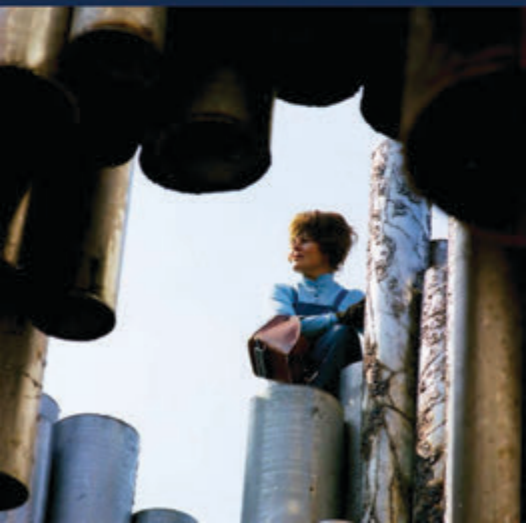

INHOKISTA IKONIKSI

Sibeliusmonumentet 50 år

Finlands mest kända offentliga konstverk, Eila Hiltunens Sibelius-monument, fyller 50 år i september 2017. Konstverket har gått en lång väg; från att ha betraktats som gräsligt har det blivit en nationalikon. Utställningen "Inhokista ikoniksi" berättar med bilder, ord och föremål om konstverkets sex år långa och på många sätt utmanande tillkomst. Utställningen arrangeras av Sibelius-Samfundet r.f., vars första stora projekt var att förverkliga monumentet.

I den första monumenttävlingen 1961 deltog 50 förslag, för det mesta traditionell figurativ konst. Prisnämnden, ledd av prof. L. A. Puntila, nådde med möda ett beslut. En vinnare utsågs, men inte ett enda av de prisbelönta verken ansågs vara värda att förverkligas. Följande år ordnades en ny tävling bland första rondens sex bästa skulptörer. Den vanns nu av Eila Hiltunen med rörkonstruktionen *Passio Musicae*. Dess företrädare i den första tävlingen, *Credo*, hade kvalificerats sig som ett sjätte och extra förslag. Eila Hiltunen var då en 39-årig barbytare i modern bildhuggarkonst och den första i Finland som använde svetsningsteknik.

Trots segern beställdes monumentet inte. Prisnämndens expert-medlemmar stödde enhälligt Hiltunens verk, men det fanns också motsatta åsikter i Sibelius-Samfundets ledning. Den stora allmänheten

De sex prisbelönta förslagen från första omgången. Nere till höger Eila Hiltunens "*Credo*", som inlöstes som extra förslag.

ansåg att ett abstrakt minnesmärke för nationalkompositören var en hädelse och man efterlyste en omtagning av tävlingen eller att verket skulle beställas direkt från akademikern Wainö Aaltonen alternativt att hela projektet skulle avblåsas. Den slutliga beställningen gjordes först sommaren 1963, efter att skulptrisen hade kompletterat helheten med sitt nya krav på ett Sibeliusträtt.

Sibeliusmonumentet färdigställdes under de följande åren i en hög, karg barack på Drumsö i Helsingfors. Eila Hiltunen anställde den 21-årige svetsaren Emil Kukkonen som sin assistent. Förutom att han var en skicklig fackman, visade han sig ha förmåga att lösa svåra tekniska problem. Att skapa skulpturen, som består av nästan 600 rör och väger över 20 ton, var ett långsamt hantverk som gjordes av dessa två personer.

Sibeliusmonumentet invigdes högtidligt 7.9.1967, då Sibelius-Samfundet överlämnade det till Helsingfors stad. Republikens President Kekkonen med hustru bevittnade evenemanget tillsammans med hundratals andra inbjudna gäster. För Eila Hiltunen innebar ögonblicket en avslutning på många års slit samt en stor konstnärlig seger, men hon grät liksom en mor som just mist sitt barn.

Kritiken tystnade. Sibeliusmonumentets färd från ett gräsligt verk till en av nationen älskad ikon hade börjat.

UTSTÄLLNINGEN SIBELIUSMONUMENTET 50 ÅR

ARRANGÖR

Sibelius-Samfundet r.f.

Lauri Rata
Esko Häkkl
Pasi Koirusaari
Lea Rahkola-Kauranen

MEDVERKANDE

Kurator och utställningsarkitektur
Manus
Teknisk övervakande
Fotografier

Severi Blomstedt
Markku Pietinen
Hannu Hellman
Otso Pietinen, Pietinen mainosvalokuraamo,
Sibelius-Samfundet, Nationalbiblioteket

Bildbehandling
Videon
Utställningskonstruktioner
Fotoförstärkningar och tryck
Föremålslån

Markku Pietinen, Tuomas Pietinen
Totti Carlander, Tuomas Pietinen
Mesturakenne Oy
Arazzo Oy
Hiltunen-Pietinens arvingar, Fintlands Nationalgalleri, Nationalmuseum

Monumentet består av 14 element, som under sommaren 1967 svetsades ihop på plats, d.v.s. i Sibeliusparken i Bortre Tölö, Helsingfors. Hela sommaren behövdes för terrängarbeten, resning av strukturen och för slutbehandling. Kritiken avtog i samma takt som verket färdigställdes. Arkitekt Juhani Kivikoskis plan för terrängen utgör en central del av helheten, även om den p.g.a. kostnadsskäl och berggrundens bräcklighet, endast delvis kunde förverkligas.

SIBELIUS-SAMFUNDET r.f.

Sibelius-Samfundet grundades 1957 för att främja det intresse som riktas mot Jean Sibelius, hans musik och framförandet av hans verk. Och för att utveckla forskningsarbetet och publikationsverksamheten kring hans kompositioner. För att förverkliga stora projekt får Samfundet stöd från staten, privata stiftelser och samarbetsparter. För övrigt grundar sig verksamheten på medlemmarnas egen aktivitet och på de förtroendevaldas frivilliga arbetsinsatser.

Det första stora projektet var Sibeliusmonumenttävlingen där Samfundet svarade för förverkligandet, som krävde omfattande kapitalanskaffningar. Samfundet arrangerar också vart femte år den internationella Sibelius violintävlingen, som är en av de mest välrenommerade violintävlingarna i världen. Den första violintävlingen ordnades under Sibelius jubileumsår 1965.

På Sibelius-Samfundets initiativ grundade Sibelius-Samfundet, undervisningsministeriet och Sibelius anhöriga Ainolastiftelsen år 1972. Stiftelsens uppgift är att sköta Jean och Aino Sibelius hem Ainola, dess underhåll och museiverksamhet efter att hemmet överfördes i statlig ägo år 1972. Uppgiften sköts av Samfundet i samarbete med Museiverket.

Ett av Samfundets mest omfattande projekt är utgivningen av den kritiska upplagan av Jean Sibelius samlade verk i samarbete med Nationalbiblioteket och förlaget Breitkopf & Härtel. Detta nationella stordåd startade 1996 och kommer ännu att ta många år.

Samfundet upprätthåller täta kontakter också till andra Sibelius-sällskap, både i Finland och i utlandet. För närvarande finns ett tiotal utländska Sibelius-sällskap, av vilka de nyaste finns i Kina och Italien.

HPP ASIANAJOTOIMISTO

WATCHES & JEWELLERY
By Osk. Lindroos Ab

stainless steel & high performance alloys

Jean ja Aino Sibeliuksen oikeudenomistajat

Janne-Olli Järvenpää

